

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.411.11.3.2023

Pan
Bogdan Szylar
Wójt Gminy Radymno
ul. Lwowska 38
37-550 Radymno

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

K/23/005 Sposób wykonania przez jednostki samorządu terytorialnego wniosków pokontrolnych sformułowanych w wystąpieniach pokontrolnych, w związku z kontrolą „Utrzymanie i wykorzystanie Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo na terenie województwa podkarpackiego” (P/20/078)

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Radymno ¹ .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Bogdan Szylar Wójt Gminy Radymno od 14 listopada 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Realizacja wniosków pokontrolnych sformułowanych po kontroli nr P/20/078 „Utrzymanie i wykorzystanie Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo na terenie województwa podkarpackiego”.
Okres objęty kontrolą	Lata 2020-2024 do czasu zakończenia czynności kontrolnych.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Barbara Lew, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/212/2023 z dnia 7 grudnia 2023 r.

[akta kontroli str. 2-3]

¹ Dalej: Gmina lub Urząd.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Gminy dotyczące realizacji wniosków pokontrolnych.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Gmina prawidłowo wykonała wnioski pokontrolne sformułowane w związku z kontrolą P/20/078 „Utrzymanie i wykorzystanie Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo⁴ na terenie województwa podkarpackiego”.

Urząd przeprowadzał kontrole okresowe na drogach zarządzanych przez Gminę, po których przebiegał Szlak, a co do których w powyższej kontroli wykazano nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli podkreśla, że na trzech odcinkach trasy, o łącznej długości 4,6 km, położono nową nawierzchnię bitumiczną, co miało istotny wpływ na podniesienie komfortu przejazdu, w tym rowerzystów.

Urząd na bieżąco utrzymywał odcinki Szlaku o łącznej długości 15,25 km oraz dokonywał na nich doraźnych napraw. MOR-y⁵ znajdujące się przy trasie Green Velo utrzymane były w należytym stanie.

Stwierdzony w czasie kontroli brak oznakowania na skrzyżowaniu z drogą krajową nr 94 nie miał niekorzystnego wpływu na wybór drogi przez użytkowników Szlaku, który w tym miejscu przebiegał na wprost.

Sprawozdania z realizacji programów współpracy z organizacjami pozarządowymi były sporządzane, przedkładane Radzie Gminy oraz publikowane w BIP⁶.

Informacja Wójta Gminy o wykonaniu wniosków pokontrolnych przedstawionych przez NIK była rzetelna i została przedstawiona w wyznaczonym terminie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częstkowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Realizacja wniosków pokontrolnych

Opis stanu faktycznego

Gmina w dniu 30 listopada 2012 r. zawarła umowę⁸ z Województwem Podkarpackim: *w sprawie określenia zasad współpracy przy realizacji Projektu „Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej” na terenie województwa podkarpackiego, zaplanowanego do realizacji w ramach osi priorytetowej V: Zrównoważony Rozwój potencjału turystycznego opartego o warunki naturalne, Działania V.2 Trasy rowerowe Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013*⁹.

W dniu 31 grudnia 2015 r., Urząd przyjął na stan w ewidencji środków trwałych, 12 odcinków Szlaku, biegnących po drogach gminnych, o łącznej długości 15,25 km¹⁰.

Trwałość rezultatów Projektu na obszarze Gminy, należało zapewnić przez okres pięciu lat.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: Green Velo lub Szlak.

⁵ Miejsca Obsługi Rowerzystów.

⁶ Biuletyn Informacji Publicznej.

⁷ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Dalej: Umowa, którą zmieniano czterema aneksami: pierwszy z 11 sierpnia 2014 r., drugi z 20 listopada 2014 r., trzeci z 18 lutego 2015 r. oraz czwarty z 27 maja 2015 r.

⁹ Dalej: Projekt.

¹⁰ Odcinki nr 51, 52 i 37 o łącznej długości 3,22 km biegły po drogach powiatowych.

W wyniku kontroli przeprowadzonej w 2020 r. zakończonej Wystąpieniem pokontrolnym z dnia 30 lipca 2020 r.¹¹ NIK skierowała do Wójta pięć wniosków pokontrolnych.

[akta kontroli str. 4-20]

1. Przeprowadzanie rocznych kontroli okresowych na drogach zarządzanych przez Gminę, do czego zobowiązuje art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo budowlane przez osoby posiadające do tego uprawnienia.

Wniosek ten sformułowano w związku z opisanym Wystąpieniu nieprzeprowadzeniem w 2016 r. rocznych kontroli okresowych na drogach publicznych, przez które przebiegały cztery odcinki Szlaku (43,44,45 i 49).

W latach 2020-2023 Urząd zlecał osobie posiadającej uprawnienia wykonywanie rocznych i pięcioletnich przeglądów okresowych na drogach zarządzanych przez Gminę, przez które przebiegały te cztery odcinki. Były to:

- droga Młyny – Podolszyna o całkowitej długości 3,850 km, na których znajdował się odcinek 44 o długości 0,560 km i odcinek 43 o długości 0,710 km Szlaku,
- droga Chałupki Chotynieckie – Tuchla o długości całkowitej 2,200 km, na której znajdował się odcinek 45 o długości 1,520 km Szlaku,
- droga Chotyniec - Załazie o długości całkowitej 3,220 km, stanowiącą odcinek 49 Szlaku o tej długości.

We wszystkich protokołach z tych kontroli w punkcie „zalecenia – uwagi do realizacji zaleceń z wcześniejszych przeglądów” wpisano – „bieżące utrzymanie”.

W punkcie tym w zaleceniach wpisano także:

- na odcinkach¹² 43 i 44 naprawa uszkodzonej nawierzchni bitumicznej (w 2022 r.), oczyszczenie i udrożnienie rowów i przepustów (w 2023 r.),
- na odcinku 49¹³ naprawa nawierzchni początkowego skrzyżowania (w 2022 i 2023 r.).

W punkcie „wnioski końcowe co do wykonania niezbędnych prac remontowych i utrzymaniowych, wykaz potrzeb” – aktualne zalecenia oprócz bieżącego utrzymania wpisano również:

- na odcinkach 43 i 44 naprawa uszkodzonej nawierzchni bitumicznej (w 2020 r.), naprawa nawierzchni początkowego skrzyżowania (w 2021 r.), oczyszczenie i udrożnienie rowów i przepustów, montaż barier ochronnych na przepustach (w 2022 r.), naprawa uszkodzonej powierzchni bitumicznej, poprawa bezpieczeństwa ruchu i nawierzchni na skrzyżowaniach z drogami krzyżującymi się (w 2023 r.)
- na odcinku 49 naprawa nawierzchni początkowego skrzyżowania (w 2020 r., 2022 r. i 2023 r.), naprawa uszkodzonej nawierzchni bitumicznej, oczyszczenie i udrożnienie rowów i przepustów (w 2021 r.), poprawa bezpieczeństwa ruchu i nawierzchni na skrzyżowaniach z drogami krzyżującymi się (w 2023 r.).

Odcinek 45 biegnący przez las nie posiada nawierzchni ulepszonej. Podczas przeprowadzonych kontroli w zaleceniach i wnioskach końcowych określono tylko bieżące utrzymanie.

W przeprowadzonej także w 2022 r. kontroli pięcioletniej powtarzają się wnioski i zalecenia z kontroli rocznych z 2022 r.

[akta kontroli str. 24-58]

¹¹ Dalej: Wystąpienie.

¹² Droga na odcinkach 43 i 44 z nawierzchnią bitumiczną bez ubytków, w końcowym odcinku z nawierzchnią tłuczniową (informacja z protokołów kontroli okresowej rocznej w latach 2020-2023).

¹³ Droga na odcinku 49 w latach do 2021 r. z nawierzchnią mieszaną tj. z odcinkami o nawierzchni bitumicznej i odcinkami o nawierzchni mieszanej. Od 2022 r. droga posiada bardzo dobrą nawierzchnię bitumiczną (informacja z protokołów kontroli okresowej rocznej w latach 2020-2023).

2. i 3. Właściwe oznakowanie przebiegu Szlaku w miejscach, gdzie wprowadzono jego alternatywny przebieg. Dokonanie uzgodnień związanych z organizacją ruchu i oznakowaniem alternatywnego przebiegu Szlaku.

Wójt Gminy poinformował, iż po otrzymaniu wystąpienia i jego analizie odstąpiono od alternatywnego przebiegu trasy Green Velo, zdemontowano tymczasowe oznakowanie. W związku z tym nie wnoszono o uzgodnienie przebiegu trasy alternatywnej do Podkarpackiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie ani do Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Przeprowadzono oględziny „trasy alternatywnej” od skrzyżowania trasy w punkcie styku odcinka 46 i 45 szlaku z drogą krajową nr 94 i biegnącą po tej drodze 700 m, a następnie skręcająca w kierunku cerkwi w Młynach, która omijała w 2020 r. odcinek 45, 44 i 43 i przebiegała do miejsca styku odcinka 43 i 42 w miejscowości Młyny. Stwierdzono brak jakichkolwiek oznaczeń sugerujących zmianę trasy Green Velo.

Dokonano również oględzin Szlaku¹⁴ na terenie Gminy Radymno na odcinkach biegnących przez miejscowości/przysiółki: Chotyniec, Załazie, Podolszyna, Młyny Budzyń, do granicy z Gminą Wielkie Oczy, tj. do mostu na rzece Szkło.

W wyniku oględzin stwierdzono, że na problematycznym ze względu na nawierzchnię drogi odcinku nr 45 trasy Green Velo przebiegającym przez obszary leśne występowały składy drewna, pozyskiwanego z lasu przylegającego do drogi, przygotowane do wywozu. Nawierzchnia z kruszywa oraz kruszywowo-gruntowa z występującymi miejscami niewielkimi ubytkami i zastoiskami wody, przejezdna.

Na odcinkach trasy Green Velo z nawierzchnią asfaltową nie było przełomów, zastoisk wody. Na odcinkach z nawierzchnią z kruszywa oraz kruszywowo-gruntową, miejscami występowały niezbyt głębokie ubytki w nawierzchni i zastoiska wody, ze względu na warunki pogodowe (roztopy i kałuże), jednakże wszystkie były bez problemu przejezdne. Pobocza gruntowe widoczne w miejscach, w których nie zalegał śnieg na skrajni drogi były w stanie dobrym.

Miejsca MOR utrzymane były w czystości, z kompletnym niezniszczonym wyposażeniem.

Odcinki Szlaku nr 37 i 38 oraz odcinek 43 na długości 4,58 km zostały pokryte nawierzchnią bitumiczną. Na granicy z Gminą Wielkie Oczy most drewniany zastąpiono mostem betonowym.

Oznakowanie pionowe na trasie umieszczone było w sposób czytelny i logiczny umożliwiający sprawną orientację w terenie.

Stwierdzono także brak oznaczeń na styku odcinka 45 i 46, tj. w miejscu przecięcia Szlaku przez drogę krajową nr 94¹⁵. W punkcie tym nie wskazano kierunku „na wprost”, gdzie przebiega dalsza część trasy Green Velo.

Wójt Gminy wyjaśnił, że *przedmiotowe oznakowanie zostało najprawdopodobniej zniszczone w związku z kolejką tirów w kierunku przejścia granicznego w Korczowej. Na przedmiotowym odcinku drogi krajowej odbywa się postój samochodów ciężarowych po obu stronach drogi, a także dochodzi do nagminnego nawracania, zawracania na drogach bocznych przyległych do drogi krajowej, co mogło przyczynić się do trwałego usunięcia oznakowania.*

Podczas kolejnych oględzin¹⁶ stwierdzono, że oznaczenie to zostało zamontowane.

¹⁴ W dniu 15 grudnia 2023 r. i temperaturze dodatniej ok 2-3 stopni Celsjusza, po opadach deszczu i roztopach oraz ponownie 21 grudnia 2023 r. w dniu bez opadów.

¹⁵ W miejscu tym od wielu dni stoją ciężarówki głównie z ukraińskimi rejestracjami w oczekiwaniu na odprawę na granicy z Ukrainą. Sytuacja ta jest związana z trwającym na granicy Polsko-Ukraińskiej protestem polskich przewoźników.

¹⁶ Przeprowadzonych dnia 21 grudnia 2023 r.

Brak oznakowania nie miał istotnego wpływu na wybór drogi przez użytkowników trasy, ponieważ znaki umieszcza się głównie w przypadkach zmiany kierunków, a w tym miejscu trasa wiodła dokładnie na wprost.

[akta kontroli str. 22, 59-126]

4. Bieżące utrzymanie i wykonywanie napraw doraźnych zarządzanych przez Gminę drogach, na których przebiega Szlak.

Aneks nr 5 z dnia 5 października 2020 r. do umowy z 30 listopada 2012 r. zmieniono jej § 5. Przedłużono obowiązek zabezpieczenia środków finansowych na utrzymanie i eksploatację trasy o jeden rok, tj. do 2021 r. Koszty te powinny być przewidziane na naprawy doraźne w ciągu roku po przeglądach technicznych (dwa razy w roku), a także na naprawę całościową po pięciu latach eksploatacji trasy.

Gmina wywiązała się z obowiązku zabezpieczenia środków finansowych.

Wójt Gminy wyjaśnił, że raz w roku dokonywane są przeglądy dróg gminnych, w tym także na trasie Green Velo. Przy okazji rocznych przeglądów dokonywany jest przegląd całej trasy. Dodatkowo trasa ta podlega oględzinom kilka razy w roku, gdzie sprawdzane jest oznakowanie oraz nawierzchnia. W przypadku braku oznakowania lub uszkodzeń nawierzchni na bieżąco wysyłani są pracownicy i nieprawidłowości są usuwane m.in. wymiana lub uzupełnianie oznaczeń trasy, dokonywanie napraw nawierzchni itd. Gmina nie prowadzi dokumentacji tych przeglądów, ponieważ w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości usuwane są na bieżąco.

Na inwestycje, utrzymanie i wykonywanie napraw doraźnych na drogi, po których przebiega trasa Green Velo w latach 2020-2023 Gmina wydała łącznie kwotę w wysokości 2 143 156 zł z tego:

W 2020 r. wydano kwotę 11 068 zł, w tym: sprzątanie MOR 5 200 zł, prace koparką, równiarką, sypanie kamienia 5 166 zł, koszenie poboczy 702 zł.

W 2021 r. wydano 175 633 zł, w tym: sprzątanie MOR 7 200 zł, prace koparką, równiarką, sypanie kamienia 32 324 zł, koszenie poboczy 2 382 zł, położenie na odcinku 43 nawierzchni asfaltowej 83 727 zł oraz 50 000 zł dofinansowanie przez Gminę dla Powiatu Lubaczowskiego, przeznaczone na realizację zadania pn.: Przebudowa mostu na rzece Szkło w ciągu drogi powiatowej nr 1698R Kobylnica Ruska-Budzyń-Korczowa w miejscowości Budzyń¹⁷.

W 2022 r. wydano 1 804 778 zł w tym: sprzątanie MOR 8 500 zł, prace koparką, równiarką, sypanie kamienia 68 228 zł, koszenie poboczy 5 162 zł, remont drogi na odcinku 45 Green Velo 20 196 zł, we współpracy z Lasami Państwowymi¹⁸ oraz położenie nawierzchni asfaltowej 1 702 692 zł na odcinkach 37 i 38 trasy Green Velo.

W 2023 r. wydano 91 677 zł w tym: sprzątanie MOR 9 217 zł, prace koparką, równiarką, sypanie kamienia 74 046 zł, koszenie poboczy 5 364, zł oraz naprawy elementów¹⁹ trasy 3 050 zł.

[akta kontroli str. 127-136]

5. Sporządzanie i przedkładanie Radzie Gminy oraz publikowanie w BIP sprawozdań z realizacji programów współpracy za rok poprzedni.

Od 2020 r. sporządzano, przedkładano oraz publikowano w BIP sprawozdania z realizacji rocznych programów współpracy Gminy Radymno z organizacjami

¹⁷ Umowa dotacji nr 11/2021 z dnia 14 kwietnia 2021 r. zawarta z powiatem Lubaczowskim. Przebudowa mostu drewnianego na betonowy.

¹⁸ Umowa S.0302.2.2021 z 23 listopada 2022 r. zawarta z Państwowym Gospodarstwem Leśnym Lasy Państwowe Konieczów na dofinansowanie drogi przez Lasy w kwocie 60 000 zł.

¹⁹ Bariery, tabliczki, oznakowanie.

pozarządowymi, oraz innymi uprawnionymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego²⁰.

[akta kontroli str. 137-191]

6. Urząd przekazał w terminie rzetelną informację o wykonaniu wniosków pokontrolnych przedstawionych przez NIK w związku z kontrolą „Utrzymanie i wykorzystanie Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo na terenie województwa podkarpackiego” (P/20/078).

[akta kontroli str. 198-203]

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, nie przedstawia uwag i wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Rzeszów, dnia 29 stycznia 2024 r.

Kontroler
Barbara Lew
Starszy inspektor k.p.

/-/

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie
Dyrektor
Wiesław Motyka

/-/

²⁰ <http://www.ugradymno.ires.pl/29508/29508/>